

βρακί

βρακί, το, ουσ. [*<μσν. βρακίν, υποκορ. του ουσ. βράκα <λατιν. braca, κέλτ. αρχής*]. **1.** το κάτω αντρικό, ιδίως γυναικείο εσώρουχο, η κιλότα, το κιλοτάκι, γιατί του άντρα συνηθίζεται να το λέμε σώβρακο, σλιπ, σλιπάκι. **2.** η προσωπικότητα, η τιμή της γυναίκας, η οικογενειακή τιμή, ιδίως του άντρα: «γι' αυτόν πες ό,τι θες, μη θίξεις όμως το βρακί της αδερφής του, γιατί γίνεται θηρίο». Στις φρ. *το βρακί της μάνας σου ή το βρακί της αδερφής σου, ενν. το ρ. φαίνεται, όπου το υπονοούμενο είναι ότι πρόκειται για γυναίκα ανήθικη, για πόρνη αφού έφτασε στο σημείο να μην ενδιαφέρεται που φαίνεται το βρακί της. Βέβαια, οι παλιοί θα θυμούνται το ομοιοκατάληκτο παιδικό λογοπαίγνιο με τη λ. βρακί και το Πάτερ ημών, όπου ενώ κάποιο παιδί εκφωνούσε το Πάτερ ημών, η ομήγυρη απαντούσε εν χορώ: «Πάτερ ημών -Το βρακί του Σολομών - ο εν τοις ουρανοίς - το βρακί της μαμής - αγιασθήτω το όνομά σου - το βρακί της μαμάς σου - ελθέτω η βασιλεία σου - το βρακί της θείας σου. **3.** στον πλ. **τα βρακιά**, το σύνολο των ρούχων που καλύπτουν το κάτω μέρος του σώματος: «όπως περπατούσε βιαστικά, του 'πεφταν κάθε τόσο τα βρακιά του», δηλ. το παντελόνι του και το βρακί του. (Ακολουθούν 46 φρ.)·*

- *αβράκωτος έβαλε βρακί και σε κάθε πόρτα το 'δειχνε*, βλ. λ. [αβράκωτος](#)·

- *ακόμη τα κάνει στα βρακιά του ή τα κάνει ακόμη στα βρακιά του*, λέγεται ειρωνικά ή υποτιμητικά για άτομο που, χωρίς να έχει τις απαιτούμενες γνώσεις στη ζωή ή σε ένα επάγγελμα ή μία τέχνη λόγω μικρής ηλικίας, θέλει ή προσπαθεί να συμβουλέψει άλλους, που είναι και μεγαλύτεροί του και πολύ πιο έμπειροι από αυτό: «ακόμη τα κάνει στα βρακιά του και μας υποδεικνύει πώς να ενεργήσουμε!». Για συνών. βλ. φρ. *ακόμη δε βγήκε απ' το καβούκι του*, λ. καβούκι·

- *ακόμη το βρακί του δεν μπορεί να δέσει, παντρεία μου γυρεύει*, λέγεται ειρωνικά για νεαρό άτομο που επιδιώκει κάτι που είναι πάνω από τις δυνάμεις του ή τις δυνατότητές του: «μόλις απολύθηκε απ' το στρατό και είναι στα μαχαίρια με τον πατέρα του, γιατί θέλει να τον παραμερίσει και ν' αναλάβει τη διεύθυνση της επιχείρησης. -Ακόμη το βρακί του δεν μπορεί να δέσει, παντρεία μου γυρεύει». Από το ότι η παντρεία έχει ευθύνες, υποχρεώσεις, χρειάζεται υπευθυνότητα, πράγμα που ίσως δε διαθέτει το νεαρό άτομο·

- *άμναλος βρακί εφόρει, κάθε πάτημα το θώρει*, βλ. λ. [άμναλος](#)·

- *βρακί δεν έχει ο κώλος μας, λουλούδια θέλ' η σκούφια μας*, βλ. φρ. *βρακί δεν έχει ο κώλος μας, λουλούδια θέλει ο πούτσος μας*·

- *βρακί δεν έχει ο κώλος μας, λουλούδια θέλει ο πούτσος μας*, ενώ μας λείπουν τα στοιχειώδη πράγματα στη ζωή μας, εμείς επιζητούμε ανώφελες πολυτέλειες. Πολλές φορές της φρ. προτάσσεται το *τώρα μάλιστα*·

- *γέμισε το βρακί του ή γέμισε τα βρακιά του*, βλ. συνηθέστ. *τα 'κανε στο βρακί του*·

- *δεν έχει βρακί στον κώλο του*, βλ. φρ. *δεν έχει να βάλει βρακί στον κώλο του*·

- *δεν έχει να βάλει βρακί στον κώλο του*, είναι πάμφτωχος: «δεν έχει να βάλει βρακί στον κώλο του κι ονειρεύεται μεγαλεία»·

- *δεν έχει να βάλει δεύτερο βρακί*, είναι πολύ φτωχός: «κάνει φοβερές οικονομίες ο άνθρωπος για να τα βγάλει πέρα, γιατί δεν έχει να βάλει δεύτερο βρακί»·

- *δεν έχει να φορέσει βρακί στον κώλο του*, βλ. φρ. *δεν έχει να βάλει βρακί στον κώλο του*·

- *δεν έχει να φορέσει δεύτερο βρακί*, βλ. φρ. *δεν έχει να βάλει δεύτερο βρακί*·

- *δεν ξέρει να δέσει το βρακί του*, είναι εντελώς άπειρος σε μια δουλειά ή τέχνη: «μοστράρεται για μηχανικός, αλλ' αυτός, μωρ' αδερφάκι μου, δεν ξέρει να δέσει το βρακί του»·

- *δίνει και το βρακί του*, είναι πολύ γαλαντόμος, είναι μεγάλος χουβαρντάς: «ένα του ζητάς δέκα σου δίνει, κι αν

έχεις και μεγάλη ανάγκη, σου δίνει και το βρακί του»· βλ. και φρ. *δίνω και το βρακί μου*·

- *δίνω και το βρακί μου*, **α.** δίνω τα πάντα, προκειμένου να αποκτήσω κάτι που το θέλω πάρα πολύ: «γι' αυτό τ' αυτοκίνητο δίνω και το βρακί μου || γι' αυτή τη γυναίκα δίνω και το βρακί μου». **β.** δίνω τα πάντα, προκειμένου να βοηθήσω κάποιον φιλικό μου πρόσωπο: «γι' αυτόν τον άνθρωπο, που τόσες φορές με βοήθησε στο παρελθόν, δίνω και το βρακί μου»· βλ. και φρ. *δίνει και το βρακί του*·

- *δυο κώλοι σ' ένα βρακί δε χωράνε*, βλ. λ. [κώλος](#)·

- *δυο κωλομέρια σ' ένα βρακί δε χωράνε*, βλ. λ. [κωλομέρι](#)·

- *δώσ' εδώ και δώσ' εκεί πώς θα κάνουμε βρακί*; ο σπάταλος άνθρωπος δεν μπορεί να κάνει περιουσία: «θα πεθάνει στην ψάθα αυτός ο άνθρωπος, γιατί δώσ' εδώ και δώσ' εκεί πώς θα κάνουμε βρακί;»·

- *έβαλε το βρακί, σαρίκι*, βλ. λ. [σαρίκι](#)·

- *ένα βρακί δυο κώλους δε χωράει*, βλ. λ. [κώλος](#)·

- *είναι κώλος και βρακί*, βλ. λ. [κώλος](#)·

- *έφυγε με γεμάτο βρακί ή έφυγε με γεμάτο το βρακί ή έφυγε με γεμάτα βρακιά ή έφυγε με γεμάτα τα βρακιά*, έφυγε από κάπου πολύ φοβισμένος, έφυγε τρομοκρατημένος: «μόλις τους είδε να τρέχουν όλοι καταπάνω του, έφυγε με γεμάτα βρακιά». Από το ότι πολλές φορές, όταν κάποιος αντιμετωπίζει κάποιον σοβαρό κίνδυνο, τα κάνει απάνω του από το φόβο του·

- *θέλω να γενώ καλόγερος να σώσω την ψυχή μου, μα δε μ' αφήνει ο διάβολος που 'χω μέσ' στο βρακί μου*, βλ. λ. [διάβολος](#)·

- *κατεβάζω το βρακί ή κατεβάζω το βρακί μου ή κατεβάζω τα βρακιά ή κατεβάζω τα βρακιά μου*, αποδέχομαι όλες τις απαιτήσεις κάποιου, υποκύπτω ολοκληρωτικά: «του έχει τέτοια αδυναμία που, ό,τι και να του ζητήσει, κατεβάζει τα βρακιά του || τον φοβάται τόσο πολύ που, ό,τι και να του ζητήσει, κατεβάζει το βρακί του || κατέβασα τα βρακιά μου στην τράπεζα για να πάρω ένα δάνειο, που το είχα πολλή ανάγκη»·

- *μ' έπιασε με τα βρακιά κατεβασμένα*, βλ. φρ. *με βρήκε με τα βρακιά κατεβασμένα*·

- *με βρήκε με τα βρακιά κατεβασμένα*, με βρήκε εντελώς ανέτοιμο, εντελώς απροετοίμαστο, με πέτυχε σε ακατάλληλη στιγμή: «είχα όλη την καλή πρόθεση να τον βοηθήσω, αλλά με βρήκε με τα βρακιά κατεβασμένα, γιατί είχα να καλύψω ένα σωρό δικές μου υποχρεώσεις»·

- *με πέτυχε με τα βρακιά κατεβασμένα*, βλ. φρ. *με βρήκε με τα βρακιά κατεβασμένα*·

- *μα το βρακί σου!* λέγεται με παικτική διάθεση στο *ορκίσου* που μας λέει ο συνομιλητής μας, όταν εμείς για διάφορους λόγους δε θέλουμε να ορκιστούμε πραγματικά. Συνών. *μα τα γένια του σπανού!* ή *μα του σπανού τα γένια(!)*·

- *να 'χεις την ευχή μου μέσ' απ' το βρακί μου*, ευχή που δίνουμε σε κάποιον ή κάποια υπό τύπο αστεϊσμού και με σεξουαλικό περιεχόμενο·

- *παστρικό βρακί*, (για γυναίκες) είναι γυναίκα ανήθικη, πόρνη: «μας κάνει τη χαμηλοβλεπούσα, αλλά όλοι το ξέρουμε πως είναι παστρικό βρακί»·

- *πετιέται σαν ψωλή απ' το βρακί*, βλ. λ. [βρακί](#)·

- *πότε ο Γιάννης βρακί και τώρα βρακοζώνα*; βλ. λ. [Γιάννης](#)·

- πούλησε και το βρακί του, έχει υποστεί τέλεια οικονομική καταστροφή: «ήταν μεγάλος και τρανός, αλλά, από μια λανθασμένη κίνηση που έκανε στην τελευταία του δουλειά, πούλησε και το βρακί του»·
- στο βρακί σου, βλ. φρ. μα το βρακί σου·
- στο βρακί της αδερφής σου, ειρωνική απάντηση στο ορκίσου που μας λέει ο συνομιλητής μας, όταν εμείς για διάφορους λόγους δε θέλουμε να ορκιστούμε πραγματικά·
- τα 'κανε στο βρακί του ή τα 'κανε στα βρακιά του, **α.** φοβήθηκε πάρα πολύ, τρομοκρατήθηκε τόσο, που κατουρήθηκε ή χέστηκε απάνω του: «μόλις τους είδε να 'ρχονται αγριεμένοι, τα 'κανε στο βρακί του». **β.** χάρηκε πάρα πολύ: «τα 'κανε στα βρακιά του, μόλις έμαθε πως κέρδισε στο λαχείο». Από το ότι συμβαίνει πολλές φορές και στις δυο περιπτώσεις, από μεγάλο φόβο ή μεγάλη χαρά, να τα κάνει κάποιος απάνω του·
- τα μεταξωτά βρακιά θέλουν κι επιδέξιους κώλους, **α.** για να ζήσει κανείς πολυτελή ζωή, πρέπει να έχει και τη διάθεση να υποστεί και το ανάλογο κόστος: «θέλει ταξίδια, θέλει κρουαζιέρες, αλλά τα μεταξωτά βρακιά θέλουν κι επιδέξιους κώλους κι αυτός ο καημένος δεν έχει μία». **β.** για τη διεκπεραίωση δύσκολων ή ειδικών υποθέσεων απαιτούνται και άτομα με τις κατάλληλες ικανότητες: «έτσι άπειρος που ήταν, έχασε όλα τα λεφτά του στο χρηματιστήριο, γιατί δεν ήξερε ο βλάκας πως τα μεταξωτά βρακιά θέλουν κι επιδέξιους κώλους» **γ.** η συμπεριφορά του ανθρώπου πρέπει να είναι ανάλογη και με την κοινωνική θέση που κατέχει: «τον πέταξαν κλοτσηδόν απ' τα μεγάλα σαλόνια, γιατί είχε την εντύπωση πως με τα λεφτά που απέκτησε απ' την κληρονομιά μπορούσε να κάνει και να λέει ό,τι θέλει, αλλά του διέφευγε πως τα μεταξωτά βρακιά θέλουν κι επιδέξιους κώλους»·
- την πήρε με το βρακί της, (για γυναίκες) την παντρεύτηκε πάμφτωχη, χωρίς διόλου προίκα: «την αγάπησε και την πήρε με το βρακί της»·
- το βρακί σέρνει καράβι, βλ. λ. [καράβι](#)·
- τον βρήκα με το βρακί ή τον βρήκα με τα βρακιά, βλ. φρ. τον βρήκα με το σώβρακο, λ. σώβρακο·
- τον έβαλε στο βρακί της, βλ. φρ. τον έχει στο βρακί της·
- τον έχει δεμένο στο βρακί της, βλ. φρ. τον έχει στο βρακί της·
- τον έχει στο βρακί της, η γυναίκα για την οποία γίνεται λόγος κάνει τον άντρα, με τον οποίο σχετίζεται ή το σύζυγό της, ό,τι θέλει, τον κάνει να τρέχει πίσω της, γιατί την αγαπάει πολύ ή γιατί δεν μπορεί να αντισταθεί στα θέλημά της: «αλλού κι αλλού κάνει το σκληρό, όμως η γυναίκα του τον έχει στο βρακί της»·
- του 'φυγαν στο βρακί του ή του 'φυγαν στα βρακιά του, βλ. φρ. τα 'κανε στο βρακί του·
- χέστηκε στο βρακί του ή χέστηκε στα βρακιά του, βλ. φρ. τα 'κανε στο βρακί του.